

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

2023

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ ГУВЕРНЕРА	4
О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ	6
Циљеви и функције	6
Етички кодекс	8
Односи с јавношћу	8
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАПОСЛЕНИМА	12
Структура запослених	12
Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање	13
Безбедност и здравље на раду	15
Интерна комуникација	16
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ	18
Едукација корисника финансијских услуга	18
Изложбено-едукативне активности	19
Хуманитарне и волонтерске активности	22
Донације	24
Чланство у „Глобалном договору” Уједињених нација	24
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ	26
Очување природних ресурса у седишту и филијалама	26
Смањење штетних утицаја на животну средину – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер	28

УВОДНА РЕЧ ГУВЕРНЕРА

Свет се већ годинама бори с најразличитијим геополитичким и економским изазовима, који превазилазе очекивања и најмудријих међу нама. Било би неодговорно не осврнути се на све тешкоће с којима се сусрећемо не само током претходне године већ, сада можемо рећи, и током претходне деценије, јер ми нисмо изоловано острво и не треба да будемо! Директно и транспарентно, знањем и искуством, али и неопходном храброшћу, суочили смо се с њима. Изазови нас проверавају, обликују, мењају, траже од нас да будемо бољи и онда резултати неће изостати. Сенекиним речима – прилика је то за врлину.

Када је требало бити директан – били смо, када је требало критиковати – критиковали смо јасно и отворено, јер друкчије не умемо и не желимо. Када је требало правовремено реаговати – то смо чинили мерама и одлукама које су увек имале за циљ добробит крајњег корисника свих наших потеза – наших грађана.

Почетком прошле године говорила сам о томе да носиоци економских политика у готово свим земљама морају истовремено да се боре против инфлације, да подрже рањива домаћинства, али и да избегну улазак привреде у рецесију. Исти задаци су пред нама и данас.

Међугодишња инфлација се налази на снажној опадајућој путањи. Смањење инфлације и враћање у границе циља омогућиће и попуштање монетарних услова, што ће додатно допринети да имамо више новца на располагању за потрошњу и инвестиције, већој извесности пословања и планирања, као и даљем расту запослености и животног стандарда. Курс динара према еврџу очували смо на стабилном нивоу, а девизне резерве земље су највише до сада. У банкарском сектору очуване су висока капитализованост и ликвидност, уз учешће проблематичних кредита на нивоу од око 3%. Због очуване стабилности, страни инвеститори не само да нису одустали од планираног улагања због глобалних неизвесности већ је започета и реализација нових значајних пројеката.

Реагујући проактивно и координирано, креирали смо бројне заштитне механизме, који су предуслов за брзе реакције.

Изузетно сам поносна на то што је и у незабележеној волатилности на глобалном нивоу, динар остао симбол монетарне и опште економске стабилности наше земље. По стабилном динару Србију препознаје и домаћа и

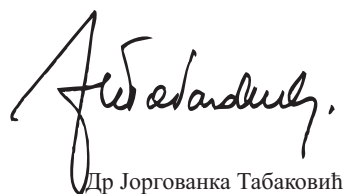
међународна инвестициона јавност. Историја дуга 150 година намеће обавезу да српски динар очувамо јаком и поузданом валутом и за будуће генерације. Откад сам на челу Народне банке Србије, а то је више од једанаест година, та стабилност нема алтернативу, јер су њене предности за економију и целу државу вишеструке.

Одрживо инвестирање није помодарство, већ одговоран и постепен приступ одрживом финансирању, што је Народна банка Србије започела још 2021. године укључујући се у мрежу финансијских институција које се баве зеленим финансирањем. Као чланица мреже зелених финансијских институција, Народна банка Србије ће допринети својим искуством и анализама, а спремни смо да на сваки начин подржимо уштеду постојећих ресурса. Подсетимо и на то да по основу управљања девизним резервама Народна банка Србије у свом портфолију има и зелене обвезнице високорангираних првокласних међународних емитената, чиме такође подржавамо зелену трансформацију.

Пошто је Народна банка Србије један од оснивача и активан члан „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији, овај извештај је концептиран тако да у потпуности подржава десет принципа који се односе на заштиту људских и радних права, заштиту животне средине и борбу против корупције.

Многобројним хуманитарним и волонтерским акцијама, не само у Београду него и у свим градовима где су наше филијале, помагали смо особама с хендикепом, социјално угроженим категоријама становништва, као и деци. Поносни смо на све што урадили и настављамо с нашим активностима на свим пољима.

Сарадњом долазимо до најбољих решења и зато је важно да заједнички наставимо на том путу. Зато смо ту – да сачувамо финансијску стабилност и стандард грађана, свесни да су бројни ризици и даље присутни и да захтевају пуну будност носилаца политика. У обазривости и одмерености у процени је кључ. Тиме се водимо и даље.

Др Јоргованка Табаковић

О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

Циљеви и функције

Народна банка Србије је самостална и независна институција, која ужива велико поверење грађана. Поред основног циља – постизање и очување ценовне стабилности, Народна банка Србије доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система. За свој рад одговорна је Народној скупштини Републике Србије.

Положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и њен однос према органима Републике Србије и међународним организацијама и институцијама, уређени су Уставом Републике Србије и Законом о Народној банци Србије.

Народна банка Србије обавља следеће функције:

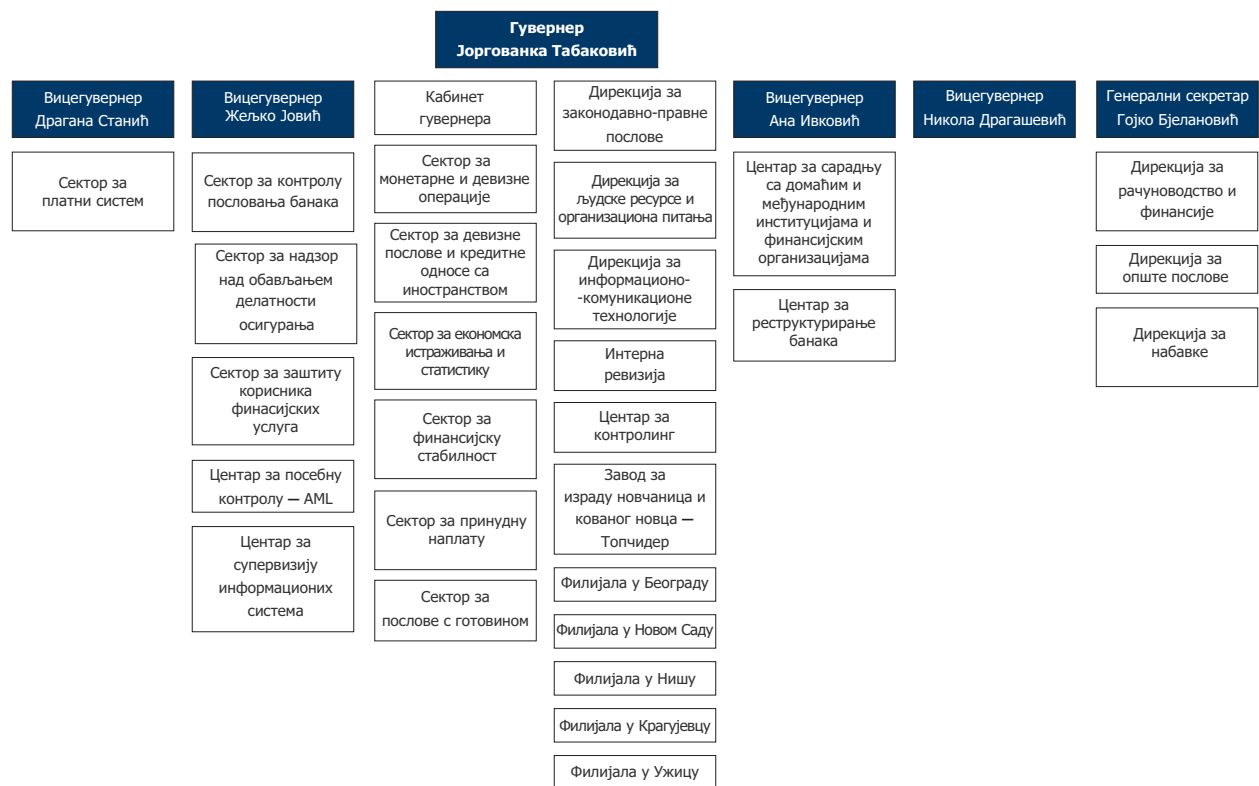
- утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- управља девизним резервама;
- утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са законом;
- издаје и одузима банкама дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости послова банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима дозволе за обављање делатности осигурања, врши контролу ове делатности, односно надзор над њеним обављањем, издаје и одузима овлашћења за обављање појединих послова из делатности осигурања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;
- издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг;
- издаје и одузима друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима дозволе за рад и дозволе за управљање тим фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове,

у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;

- издаје и одузима платним институцијама дозволе за пружање платних услуга, а институцијама електронског новца дозволе за издавање електронског новца, врши надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, а обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца, у складу са законом;
- утврђује испуњеност услова за покретање поступака реструктурирања банака, односно чланова банкарске групе и спроводи ове поступке, одлучује о инструментима и мерама које ће се предузети у реструктурирању и обавља друге послове у вези с реструктурирањем банака, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима операторима платног система дозволе за рад овог система, врши надзор над њиховим пословањем и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- издаје и одузима овлашћења за обављање мењачких послова, врши контролу мењачког и девизног пословања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује девизно пословање;
- обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију, не угрожавајући притом самосталност и независност из члана 2. Закона о Народној банци Србије;
- обавља друге послове из своје надлежности, у складу са законом.

Органи Народне банке Србије су Извршни одбор, гувернер и Савет гувернера.

Извршни одбор чине гувернер и вицегувернери. Извршни одбор, поред осталог, утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система. Такође, утврђује референтну каматну стопу и друге каматне стопе које Народна банка Србије примењује у спровођењу монетарне политике, као и начин утврђивања каматних стопа

Народне банке Србије. Поред наведеног, Извршни одбор доноси прописе и друге опште акте у области контролне и надзорне функције финансијских институција, у складу са законима којима се уређује обављање тих функција, као и у областима заштите права и интереса корисника финансијских услуга и издавања и одузимања овлашћења за мењачке послове и контроле мењачког и девизног пословања. Доноси прописе и друге опште и појединачне акте у области реструктурирања банака, у складу са законом којим се уређују банке. Седнице Извршног одбора одржавају се по потреби, а најмање једном месечно. Седници Извршног одбора председава гувернер.

Народном банком Србије руководи гувернер, који заступа и представља Народну банку Србије. Гувернера бира Народна скупштина на предлог председника Републике Србије, с мандатом од шест година и правом реизбора. Гувернер руководи пословањем Народне банке Србије и организује њен рад, спроводи одлуке Извршног одбора и Савета гувернера, доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Народне банке Србије, који законом нису стављени у надлежност Извршног одбора и Савета гувернера, и обавља друге послове.

Савет гувернера чине пет чланова, укључујући и председника, које бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета гувернера бирају се на период од пет година, с правом поновног избора. Седнице Савета одржавају се по потреби, а најмање једном у два месеца. Поред осталог, на предлог Извршног одбора, Савет гувернера доноси Статут и финансијски план и усваја годишње финансијске извештаје Народне банке Србије.

Народна банка Србије је правно лице са седиштем у Београду. Она може образовати филијале, које немају статус правног лица, а њихова унутрашња организација, делокруг и дужности одређени су Статутом Народне банке Србије.

Народна банка Србије у свом саставу има специјализовану организацију, Завод за израду новчаница и кованог новца — Топчидер, чије се обавезе и одговорности одређују Законом о Народној банци Србије и Статутом Народне банке Србије.

Етички кодекс

У протеклој години настављено је са унапређивањем етичких и професионалних стандарда понашања запослених у Народној банци Србије.

У складу са одредбама Закона о спречавању корупције, као и одредбама подзаконских аката донетих на основу тог закона, Народна банка Србије и њени функционери у претходном периоду уредно су испуњавали прописане обавезе. Свим функционерима Народне банке Србије благовремено се достављају обавештења у вези с њиховим обавезама које произлазе из наведених закона и прописа (попут обавезе редовног, односно ванредног пријављивања имовине тој агенцији, обавезе обавештавања о обављању посла или делатности у тренутку ступања на јавну функцију итд.).

Народна банка Србије испуњава обавезе које се односе на израду њеног плана интегритета, а у складу са *Смерницама за израду и спровођење плана интегритета*, које је донела Агенција за спречавање корупције. Тако је у току 2023. године настављен рад на трећем циклусу израде плана интегритета Народне банке Србије. Трећи циклус израде плана интегритета има четири фазе и у претходној години настављено је с применом мера садржаних у донетом плану.

У 2023. години дато је девет мишљења о томе да ли би посао које би запослени обављао ван радног времена утицао на могућност стварања сукоба интереса или непристрасно обављање његових послова. Радило се о пословима председника спортског савеза, постављања климатизационих и водоводних инсталација, писања и објављивања књиге за децу, сервисирања и продаје рачунарске опреме, уметника у студију за тетовирање, актуарског обрачуна резервисања за отпремнине за одлазак у пензију, за јубиларне награде и неискоришћене дане годишњег одмора, извођења земљаних радова, држања предавања на студијама за иновацију знања „Право дигиталне имовине” на Правном факултету Универзитета у Београду, као и одржавања психолошких радионица. За све послове процењено је да не могу утицати на непристрасно обављање

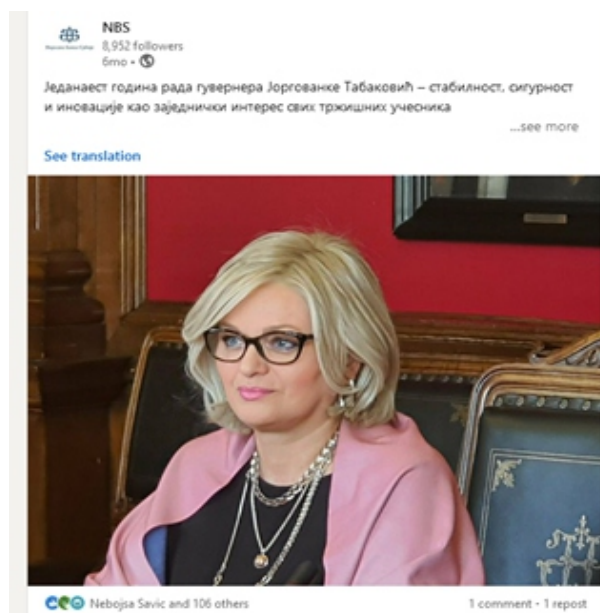
послова запослених у Народној банци Србије. Пријављена су два поклона запослених – за један је процењено да се може сматрати пригодним поклоном, док је за други поклон процењено да се не може сматрати пригодним или протоколарним поклоном, због чега је враћен поклонодавцу.

Односи с јавношћу

Екстерна комуникација

Одговорно, конзистентно и правовремено шира јавност информише се о пословању и активностима Народне банке Србије интензивном сарадњом с медијима, објављивањем информација на званичној интернет презентацији и њеним поддоменима, као и на друштвеним мрежама.

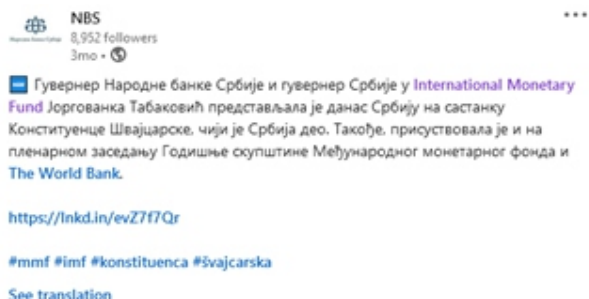
Током 2023. објављено је 90 саопштења за јавност и одговорено је на 263 новинарска питања. Организоване су 64 изјаве и осам интервјуа за штамpane и електронске медије, као и 62 телевизијска и радијска наступа гувернера, вицегувернера и других запослених у Народној банци Србије.

Табеларни приказ саопштења и реализације медијских захтева у 2023. години

Саопштења	Одговори на новинарска питања	Изјаве за медије	Интервјуи за медије	Наступи у електронским медијима	Прес-конференције
90	263	64	8	62	5

Организоване су четири презентације *Извештаја о инфлацији* за јавност, једна конференција за новинаре гувернера и министра финансија поводом завршетка разговора у оквиру другог разматрања резултата стендбај аранжмана с Међународним монетарним фондом, као и снимање почетка пленарног састанка с мисијом Међународним монетарним фондом током њена два боравка у Србији. Такође, обезбеђена је медијска подршка отварању изложбе Народне банке Србије „150 година српског динара”, као и промоцији монографије „Банкарска архитектура – зграде новчаних завода у Београду 1918–1941” аутора Марка Стојановића.

Снимљено је и емитовано 12 видео-клипова за рубрику *Корисно је да знате*, у којој запослени Народне банке Србије широј јавности појашњавају одлуке и мере из надлежности Народне банке Србије. Они се објављују на свим каналима комуникације – на интернет страници, Јутјуб каналу и налозима Народне банке Србије на друштвеним мрежама.

Како би додатно унапредила досадашњи оквир комуникације са стручном и широм јавношћу, поред званичних страница на друштвеним мрежама Икс (бивши Твитер) и Фејсбук, Народна банка Србије је током 2023. године званично покренула страницу и на друштвеној мрежи *LinkedIn*. Та страница је у прошлој години имала 8.831 пратиоца. Када је реч о званичном налогу на друштвеној мрежи Икс, у протеклој години је објављено преко 800 твитова и остварено 2.690

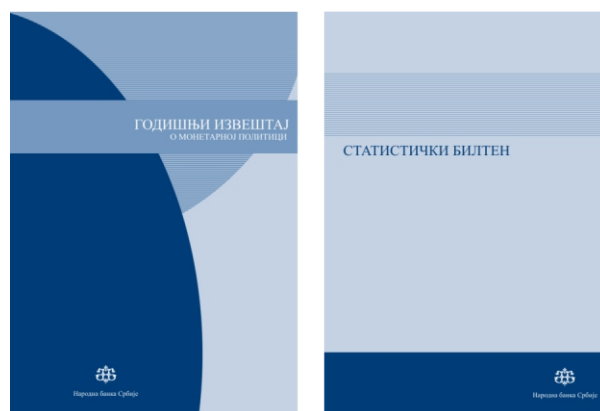

пратилаца, што је за око 100 налога више него 2022. године. На званичној страници Народне банке Србије на Фејсбуку објављено је преко 800 постова, забележено око 2.500 свиђања странице и остварено 2.700 пратилаца, док је путем инбокса (порука) примљено и одговорено на преко 90 упита корисника.

Интернет презентација и публикације

Званична интернет презентација Народне банке Србије намењена је грађанима ради њиховог информисања, едукације и пружања помоћи у заштити личних интереса појединаца, као и стручној јавности, с обзиром на то да се објављују публикације и документи који садрже све релевантне информације о пословању Народне банке Србије.

Путем своје интернет презентације Народна банка Србије извештавала је јавност о инструментима и мерама које је предузимала ради очувања и јачања финансијске стабилности, као и о активностима на спровођењу монетарне и девизне политике. Редовним

публикацијама, статистичким прилозима и саопштењима за јавност представљене су активности у области надзора финансијских институција, као и надзора над пружаоцима платних услуга и институцијама електронског новца.

На почетној страници интернет презентације Народне банке Србије постављен је формулар путем кога грађани могу постављати питања из области у надлежности Народне банке Србије. Поред тога, доступни су и формулари путем којих је могуће уложити притужбу односно приговор на рад даваоца финансијских услуга или предлог за посредовање. Одговоре из својих надлежности дају организационе јединице у најкраћем могућем року.

Током 2023, на интернет презентацији Народне банке Србије објављени су *Годишњи извештај о пословању и*

Публикација	Тираж на српском	Тираж на енглеском
Годишњи извештај о пословању и резултатима рада	100	60
Годишњи извештај о монетарној политици	80	60
Полугодишњи извештај о монетарној политици	80	60
Извештај о инфлацији	80	60
Годишњи извештај о стабилности финансијског система	80	80
Годишњи извештај о стабилности финансијског система	65	45

результатима рада, Годишњи извештај о стабилности финансијског система, Годишњи извештај о монетарној политици, као и Полугодишњи извештај о монетарној политици, месечна издања Статистичког билтена, тромесечни извештаји о банкарском сектору, надзору финансијског лизинга, пословима надзора над обављањем делатности осигурања и надзора друштава за управљање добровољним пензијским фондовима, као и о активностима у области заштите корисника финансијских услуга. Тромесечно су објављивани Извештај о динаризацији финансијског система, Извештај о инфлацији и Зборник радова. Недељно је објављиван Преглед дешавања на финансијском тржишту. Презентације Извештаја о инфлацији емитоване су уживо преко званичног сајта Народне банке Србије (*live stream*).

Јавности су били доступни и извештаји Трендови у кредитној активности, Извештај о откривеним фалсификованим новчаницама и Извештај о резултатима анкете о кредитној активности банака у тромесечној динамици, Извештај о инфлационим очекивањима у месечној динамици, као и Извештај о надгледању платног система, који се објављује једанпут годишње.

Путем својих поддомена *Твој новац* (www.tvojnovac.nbs.rs) и *Центар за посетиоце*

(www.centarzaposetioce.nbs.rs), Народна банка Србије обавештавала је јавност о активностима на пољу заштите и едукације корисника финансијских услуга, изложбено-културним дешавањима и едукативним програмима за ученике и студенте.

Све информације о домаћој платној картици Дина и подаци о *DinaCard* систему, као и списак свих прихватилаца, доступни су јавности преко линка: www.dinacard.nbs.rs. Овај поддомен бележи све већу посећеност, што указује на све израженије интересовање грађана и привредника. На поддомену *Инстант плаћања* (www.ips.nbs.rs) грађани могу наћи све релевантне информације о предностима и начинима инстант плаћања.

Сви штампани и електронски садржаји који се публикују за јавност припремају се на српском и енглеском језику.

На свом Јутјуб каналу (*Narodna banka Srbije / National bank of Serbia*) Народна банка Србије објављује видео-записе одржаних конференција за новинаре и стручну јавност, на којима се представљају публикације – *Извештај о инфлацији* и *Годишњи извештај о стабилности финансијског система*, обраћање гувернера Народне банке Србије јавности, као и видео-записе из рубрике *Корисно је да знате, IPS NBS*, о историјату Банке, финансијској едукацији и новцу и друге пригодне садржаје.

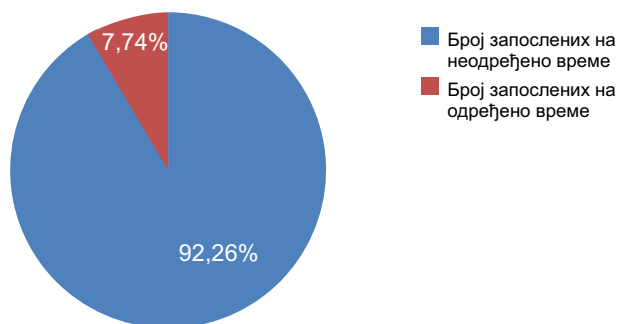
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАПОСЛЕНИМА

Поред вредности као што су рад у јавном интересу и пословање уз начела интегритета, одговорности и транспарентности, Народна банка Србије настоји да одржи мотивишуће радно окружење које подржава професионални и лични напредак запослених и у коме се примењују највиши стандарди безбедности и здравља на раду. Зато се заједничким напорима свакодневно старамо да се поштују сви радноправни прописи, људска права, слобода и вредности, прилагођавамо радно окружење и радне процесе запосленима, негујемо и одржавамо физичку, менталну и социјалну добробит запослених, и стварамо снажне и успешне тимове. Трајно опредељење Народне банке Србије јесте улагање у запослене, те је улога управљања људским ресурсима да омогући остваривање пуног потенцијала запослених који је у складу са организационим циљевима.

Структура запослених

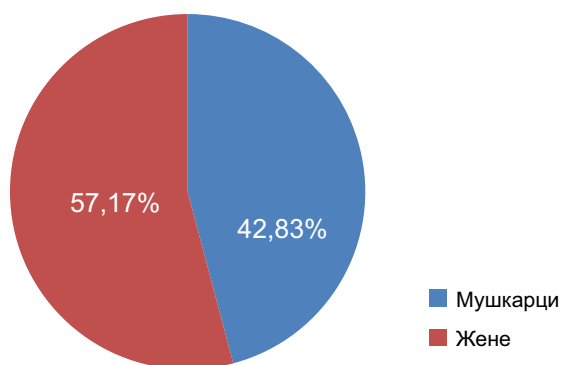
Структуру запослених и у 2023. години одликује разноликост у погледу типа радног односа, пола, образовања и старости.

Графикон 1. Структура запослених према типу радног односа

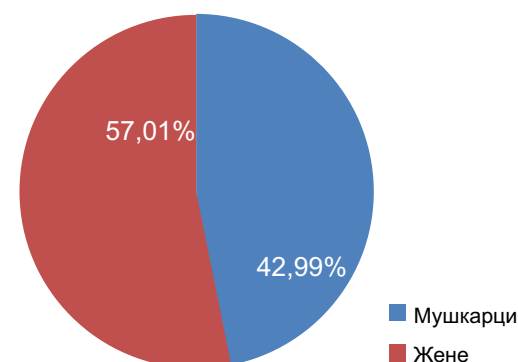
Када је у питању полна структура, и даље је већи број запослених женског пола (57,17%) него мушког пола (42,83%).

Графикон 2. Полна структура запослених у Народној банци Србије

Последњих година у Народној банци Србије постоји тренд веће заступљености жена на руководећим позицијама (57,01%) у односу на укупан број руководећих радних места.

Графикон 3. Полна структура руководећих радних места

Полна структура запослених према руководећим нивоима

	Функционери		Руководиоци основних организационих јединица, филијала и Завода		Руководиоци ужих организационих јединица		Укупно	
Мушкарци	3	50%	27	44,26%	62	42,18%	92	42,99%
Жене	3	50%	34	55,74%	85	57,82%	122	57,01%
Укупно	6		61		147		214	

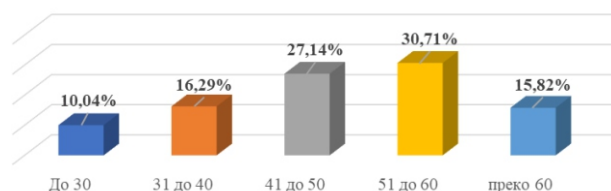
Када је у питању квалификациона структура запослених, 31. децембра 2023. године, у Народној банци Србије највећи проценат запослених био је с високим образовањем II степена (39,09%) и средњим образовањем (38,62%).

Графикон 4. Квалификациона структура запослених

У погледу старосне структуре, две најзаступљеније категорије запослених у 2023. години чине запослени старости између 51 и 60 година (30,71%) и између 41 и 50 година (27,14%).

Графикон 5. Старосна структура запослених

У потпуности је примењен принцип једнаких шанси за све, чиме Народна банка Србије показује посвећеност борби против сваког облика дискриминације.

Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање

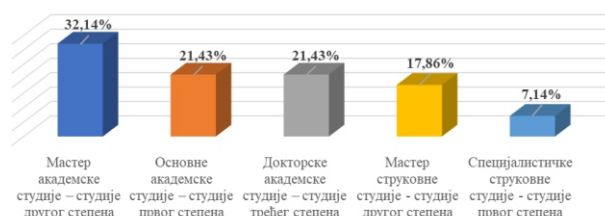
Трајни успеси и неспорни резултати које Народна банка Србије постиже омогућени су применом једноставног принципа да су запослени, њихова стручност и професионална оспособљеност најважнији капитал институције.

Народна банка Србије у целини се може посматрати као извор потенцијалног учења и развоја, будући да

омогућава учење на радном месту, стицање нових знања похађањем семинара и конференција, уз доступну стручну литературу и сарадњу с колегама из других централних банака и међународних финансијских институција. Додатна знања запослени стичу и формалним програмима образовања на високошколским институцијама у Републици Србији, те је Народна банка Србије у 2023. години финансијала трошкове образовања за 28 запослених и омогућила стицање непосредно вишег степена образовања похађањем основних, мастер, специјалистичких и докторских студија.

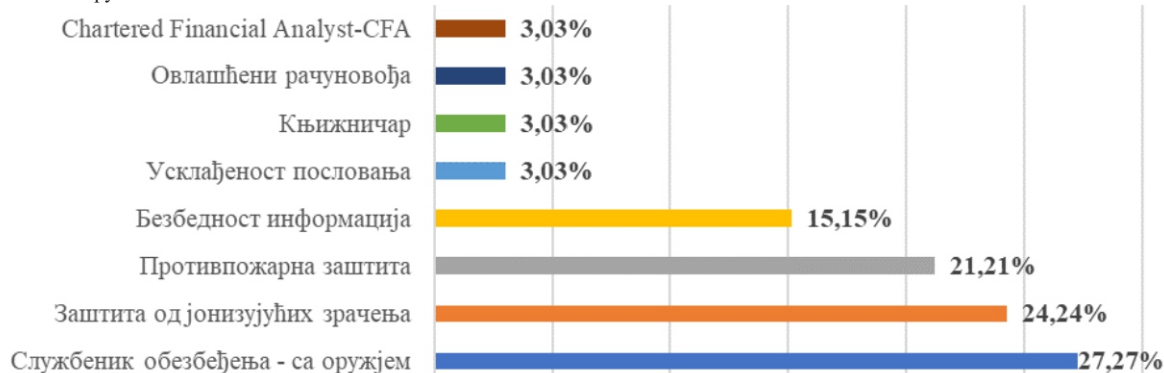
Стицањем сертификата и лиценци, 33 запослена овладава су новим знањем, вештинама и способностима из области финансијске анализе, усклађености пословања, рачуноводства, библиотечке делатности, безбедности информација итд. Уједно су испуњене обавезе Народне банке Србије као послодавца проистекле из прописа којима се уређује област самозаштитне делатности, заштите од пожара, заштите од јонизујућих зрачења и других области.

Графикон 6. Образовање запослених

Садржаји семинара, конференција, специјализованих курсева и радионица које су запослени похађали на различите теме из области централног банкарства прилагођени су актуелним и будућим изазовима с којима се суочава централна банка у обављању функција поверених законом. Предавачи су били стручњаци из централних банака, Међународног монетарног фонда, Светске банке, Банке за међународна поравнања, Европске централне банке, националних агенција за надзор осигурања, Званичног форума монетарних и финансијских институција (OMFIF), Европског форума за новац и финансије (SUERF), Центра за изузетност у финансијама (CEF) и др.

Графикон 7. Стручно оспособљавање запослених

Графикон 8. Усавршавање запослених

значаја за Народну банку Србије: *Central bank digital currency* и *Effective interest rate under IFRS 9*, које је пратило 20 запослених.

У оквиру билатералне сарадње с другим централним банкама, Народна банка Србије је у 2023. години пружила стручно-техничку помоћ Банци Албаније и организовала студијску посету ради размене искустава и знања из области нумизматике.

Централна банка Немачке пружила је стручно-техничку помоћ у виду две онлајн обуке на теме од

Народна банка Србије је за 21 студента завршних година факултета у земљи и иностранству организовала летњу праксу. Основни циљ летње

практике јесте упознавање студената с функцијама Народне банке Србије и пословима који се у њој обављају, односно стварање прилике да студенти теоријска знања стечена током студија употпуне практичним радом и тако стекну препоруке за даљи развој каријере. Последњих година летњу праксу у Народној банци Србије обављају и студенти са Универзитета у Приштини с привременим седиштем у Косовској Митровици и студенти са Универзитета у Републици Српској. На тај начин летња пракса омогућава повезивање младих људи и упознавање уз заједнички рад у институцији која је јединствена и може да пружи полазницима специфичну врсту знања и стручности које није могуће стећи на другом месту.

Осим летње праксе, која се традиционално организује у периоду јул–август, Народна банка Србије је у 2023. омогућила и праксу за 60 студената с различитих факултета. Током деветомесечног програма стручне праксе млади су у прилици да спознају предности рада у централној банци и започну професионалну каријеру у тој институцији.

Безбедност и здравље на раду

Народна банка Србије, као одговоран послодавац, настоји да свакодневно, у складу с прописима, води рачуна о безбедности и здрављу запослених и радно ангажованих лица и да предузима све потребне активности с тим у вези.

Запослени на радним местима с повећаним ризиком упућени су на обавезне годишње лекарске прегледе ради утврђивања здравствене способности за рад.

Извршени су претходни или периодични прегледи и провере средстава и опреме за рад које користе запослени у основним организационим јединицама, као и средстава и опреме личне заштите на раду III категорије, која служе за заштиту од смртних опасности. Средства и опрема за личну заштиту на раду уручивана су запосленима на коришћење (новозапосленима), а замењена је оштећена и дотрајала опрема, у складу са *Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини у Народној банци Србије*. У складу са закљученим уговорима, наручени

су средства и опрема за личну заштиту на раду за потребе основних организационих јединица и филијала. Преконтролисани су опрема и средства за пружање прве помоћи и организована напредна обука запослених за пружање прве помоћи. Извршени су редовни периодични прегледи и провере опреме за рад, као и испитивања услова радне околине.

Спроведене су све неопходне претходне (ново-запослени, пре почетка рада) и периодичне обуке за безбедан и здрав рад запослених у основним организационим јединицама (једногодишња – за запослене на радним местима с повећаним ризиком и трогодишње – за остале запослене). Пријављене су и уредно евидентирани све повреде на раду запослених у основним организационим јединицама. У складу с плановима набавки за 2023. годину, спроведена је набавка добара за безбедност и здравље на раду.

Припремљено је и потписано решење о образовању комисије за израду *Програма за отклањање недостатака у области безбедности и здравља на раду за чије отклањање су потребна већа инвестициона средства а живот и здравље запослених нису теже угрожени*. Комисија је, у сарадњи са организационим јединицама одговорним за спровођење мера и отклањање недостатака у области безбедности и здравља на раду, утврђених *Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини у Народној банци Србије*, и Дирекцијом за људске ресурсе и организациона питања, подносила гувернеру тромесечне извештаје о остварењу тог програма.

Успостављена је добра сарадња с филијалама и Заводом за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, у оквиру надлежности Дирекције за људске ресурсе и организациона питања, на јединственој примени прописа из ове области. Народна банка Србије је у 2023. години спроводила *План примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести*, који је саставни део *Акта о процени ризика на радном месту и радној околини у Народној банци Србији*, којим су детаљно прописане све превентивне мере и активности запослених и послодавца ради спречавања ширења епидемије заразне болести.

Овим активностима испуњене су све законске обавезе Народне банке Србије, повећана је безбедност на раду и, у мери у којој је то било могуће, подигнута је свест запослених о значају и примени мера безбедности и здравља на раду.

Безбедност и здравље на раду – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер

Ради стварања безбедног радног окружења и уклањања ризика, у Заводу су и у 2023. години радило на унапређењу безбедности и здравља на раду, у складу са захтевима стандарда *SRPS ISO 45001*, што је потврђено екстерном провером сертификата 1. јуна 2023. године.

На основу закљученог *Уговора о пружању услуга замене обавезних антиклизних трака у пословним објектима Народне банке Србије*, у априлу су постављане неклизајуће траке у објектима Завода, и у унутрашњим хоризонталним и вертикалним комуникацијама, као и на спољним саобраћајницама у ужем кругу Завода.

Замењена је постојећа расвета (флуо светиљке) лед расветом, започета претходне године у свим просторима Завода, чиме је отклоњен недостатак утврђен *Програмом поступног отклањања недостатака у области безбедности и здравља на раду у Народној банци Србије за 2022. годину*.

Поред редовног оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад, сагласно захтевима стандарда *SRPS ISO 45001*, у мају је организована и спроведена додатна обука о значају коришћења личне заштитне опреме. Као прилог обуке дат је тест, који су свих 415 тестираних запослених успешно решили. Ефективност обуке биће проверавана у непосредном контакту са обучавањим лицима, као и приликом редовних контрола примене мера безбедности и здравља на раду, које врше лица задужена за безбедност и здравље на раду.

Пошто је 7. маја 2023. године ступио на снагу нови *Закон о безбедности и здрављу на раду*, лица задужена за безбедност и здравље на раду присуствовала су стручним саветовањима и панелима намењеним свима који се у Републици Србији баве том облашћу.

На основу уговора с добављачем личне заштитне опреме, у новембру је, у два термина, у простору Завода организована обука за правилно и безбедно коришћење опреме за рад на висини (појасеви за рад на висини и опасач за позиционирани рад на стубовима) запослених који при раду користе ту опрему. Обуци је присуствовало 16 запослених, сви из Дирекције за одржавање и енергетику. Обуку су извршила стручна лица и о спроведеној обуци доставила су уверење о завршеној обуци за све учеснике.

Ради повећања свести запослених о безбедности и здрављу на раду, сагласно захтевима стандарда *SRPS ISO 45001*, у децембру је за запослене у Заводу спроведена и додатна обука о потреби појачане пажње запослених при кретању радном околином постављањем на интерном порталу презентације *Потреба за појачаном пажњом на радном месту*, чиме се додатно указало на могуће изворе повређивања. Обуку је завршило 400 запослених. Успешност обуке биће проверавана анализом узрока евентуалних повреда на раду.

Интерна комуникација

Интерна комуникација у Народној банци Србије заснива се на промовисању вредности организационе културе у радном окружењу, реализацији друштвено одговорних активности, мотивисању запослених за професионално и лично усавршавање и стварању адекватног окружења за рад, за шта је задужена Група за интерну комуникацију и друштвену одговорност у оквиру Одељења за комуникације.

О основним циљевима, достигнућима и догађајима запослени се обавештавају каналима интерне комуникације – интерним новинама, интранетом, брошурама, видео-материјалом и интерним догађајима. Развој интерне комуникације стратешки се планира, а свака активност је осмишљена и интегрисана у годишњи план развоја интерне комуникације.

У току године објављено је шест бројева интерних новина „НБС инфо” у електронској форми. Укључивањем све већег броја запослених у њихову израду, Група за интерну комуникацију и друштвену одговорност трајно подстиче развој овог канала интерне комуникације. Уз подршку руководства Народне банке Србије и амбасадора за интерну комуникацију и друштвену одговорност, континуирано се унапређује интерна комуникација и афирмише друштвено одговорно понашање.

НБС:инфо

Интерне новине Народне банке Србије

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ

Едукација корисника финансијских услуга

Основни циљ едукативних активности за кориснике финансијских услуга јесте подизање нивоа финансијске писмености корисника финансијских услуга, као и нивоа свести о одговорности коју преузимају доношењем финансијских одлука. Учесници едукативних радионица веома су задовољни ангажовањем Народне банке Србије на овом пољу, пре свега због објективног приказивања појединих финансијских производа и указивања на предности и ризике којима се излажу док их користе.

У току 2023. године запослени у Групи за едукацију корисника финансијских услуга у Филијали у Београду реализовали су 41 едукативну трибину, на којима је учествовао 1.331 грађанин. Истовремено је подељено 7.400 едукативних летака. На трибинама су биле заступљене следеће теме: Пољопривредни кредити, Осигурање у пољопривреди, Заштита права корисника финансијских услуга, Добровољно здравствено осигурање у Србији, Платне услуге, Кеш кредити за пензионере, Електронски новац, Кеш кредити и дозвољени минус по рачуну и Како се односити одговорно према властитим финансијама.

Група за едукацију корисника финансијских услуга у Филијали у Крагујевцу одржала је седам едукативних трибина за ученике средњих школа, на којима су присуствовала 263 ђака. Подељено је 10.790 едукативних летака, а обрађиване су теме: Закорачите у свет финансија, Текући рачун и платне картице, Како да финансирате своје студирање, Студентски кредити и стипендије, Електронско банкарство, Упознајмо банку, Безбедно коришћење финансијских услуга и Улога Народне банке Србије у финансијском систему Републике Србије.

Запослени у Групи за едукацију корисника финансијских услуга у Филијали у Нишу организовали су четири едукативне трибине, на којима је учествовало око 120 грађана и ученика средње школе. Подељено је 700 едукативних летака. На трибинама су биле заступљене следеће теме: Народна банка Србије у служби грађана, Како да остварите своја права, Систем инстант плаћања Народне банке Србије, Како обезбедити средства за школовање и Криптовалута – дигитална имовина.

Група за едукацију корисника финансијских услуга у Филијали у Новом Саду одржала је четири едукативне трибине, на којима је присуствовало 98 грађана. Подељено је 1.100 едукативних летака, а обрађиване су следеће теме: Студентски кредити, Штедња, О чему водити рачуна приликом задуживања и Осигурање имовине и лица.

Изложбено-едукативне активности

Изложбене поставке, едукативне програме и културно-образовне садржаје Народне банке Србије за јавност у току 2023. године испратила су 3.239 посетилаца. Изложбено-едукативни простор у Краља Петра 12 посетило је 205 грађана, а галеријски простор на Славији њих 520. Едукативне радионице похађало је 2.514 ученика.

Изложбене активности

У холу зграде на Славији организоване су следеће изложбе:

- „Мали Пјер”;
- „Архитектура банака и штедионица у Београду 1918–1941”;
- „Српски новац од 13. до 21. века”;
- „150 година српског динара”.

Финансијска едукација деце и омладине

У 2023. години одржане су радионице: „Нацртај новчаницу по сопственом избору”, „Знамените личности на динарским новчаницама” (за основце и средњошколце), „Фалсификати”, „Мој буџет и ја”, „Финансије за касније”, „Динар наш новац”, „Монетарна историја Србије”, „Немањићи – новац династије” у Београду, Сремској Митровици,

Лесковцу, Чајетини, Обреновцу, Сремским Карловцима, Суботици, Бујановцу, Нишу, Лазаревцу, Смедереву, Шапцу, Новом Саду, Љубовији, Ваљеву и на Копаонику.

Светска недеља новца

Светска недеља новца обележена је од 20. до 26. марта бројним активностима намењеним младима свих узраста.

У склопу овогодишњег програма, одржане су следеће радионице: „Фалсификати”, „Мој буџет и ја”, „Знамените личности на динарским оптицајним новчаницама” и „Немањићи – новац династије”. Одржан је и турнир у едукативној игри „Финансије за касније”. За ученике Економске школе из Суботице

одржано је онлајн предавање – „Представљање циљева, улоге и функција Народне банке Србије”. Активности су биле организоване у Правно-пословној школи у Београду, на Академији струковних студија „Западна Србија” у Ваљеву, као и у Спомен-библиотеци Карловачке гимназије.

Светска недеља штедње

Народна банка Србије је и ове године, од 30. октобра до 3. новембра, едукативним активностима за децу и омладину обележила Светску недељу штедње.

Тим поводом, матуранти Смедеревске гимназије, Економске школе „Стана Милановић” из Шапца и Трговинско-угоститељске школе из Лесковца имали су прилику да се предавањем „Монетарна историја Србије” упознају са историјатом новца, од његове најраније појаве до данашњих дана, с посебним освртом на динар. За ученике Средње школе за економију, право и администрацију из Београда одржано је такмичење у едукативној игри „Финансије за касније” и радионица „Мој буџет и ја”. Иста радионица организована је и за ученике Гимназије у Обреновцу.

Сарадња с васпитно-образовним институцијама

У сарадњи са Економским факултетом у Нишу реализован је први републички турнир за матуранте средњих економских школа у Србији у квиз-радионици „Знамените личности на динарским новчаницама”. На финалном такмичењу учествовали су матуранти из седам регија (источна, западна, јужна, северна и централна Србија, Београд и Косово и Метохија).

У току 2023. године започет је и нови циклус такмичења у едукативној игри на табли „Монетура”. Одржани су квалификациони турнири на: Пословном факултету Универзитета Сингидунум, Факултету за примењени менаџмент, економију и финансије – МЕФ, Београдској банкарској академији, Економском факултету у Београду, Економском факултету у Крагујевцу, Економском факултету у Нишу, ФЕФА, Економском факултету у Суботици – Одељење у Новом Саду и Факултету пословне економије у Бијељини. Финале ће бити организовано у априлу 2024. године у просторијама Народне банке Србије.

Учешће у културним манифестацијама

Међународни дан франкофоније

За ученике старијих разреда Основне школе „Владислав Рибникар” одржана је радионица „Реци ми десет речи”. Циљ радионице је да се ученици на занимљив и приступачан начин упознају с

финансијском терминологијом (новац, новчаница, лице, наличје, банка, мењачница, динар, евро итд.), а потом и да напишу десетак речи на француском језику из ове области. За ученике млађих разреда исте школе реализована је радионица „Нацртај новчаницу по сопственом избору”.

Музеји за 10

Манифестација „Музеји за 10”, којом су обележени Међународни дан музеја, 19. Европска ноћ музеја и Национална недеља музеја, одржана је од 13. до 19. маја. Тема овогодишње манифестације била је „Музеји, одрживост и благостање”. Како је део активности Центра за посетиоце већ представљен јавности путем видео-садржаја на четири доступна канала комуникације, ове године Народна банка Србије је у видео-формату представила деплијан који прати изложбу „Идејна решења за изграду новчаница Народне банке Србије”.

Дани европске баштине

Дане европске баштине, с темом „Живо наслеђе”, Народна банка Србије је обележила изложбом историчара уметности Марка Стојановића „Архитектура банака и штедионица у Београду 1918–1941”. Изложба, приређена у сарадњи с издавачком кућом „Хера еду”, саставни је део већег пројекта на тему међуратне београдске банкарске

архитектуре, у оквиру којег је одржана и промоција монографије Марка Стојановића „Банкарска архитектура – зграде новчаних завода у Београду 1918–1941”.

Хуманитарне и волонтерске активности

Са жељом да својим одговорним односом према целокупној друштвеној заједници помогне различитим видовима хуманитарног деловања, Народна банка Србије је током 2023. наставила да пружа помоћ онима којима је она најпотребнија. Запослени су се активно укључивали у хуманитарне активности ради прикупљања новца, хране и одеће, пружајући несебичну помоћ социјално угроженим категоријама становништва, деци са сметњама у развоју, деци без родитељског старања и старијим особама. Запослени су учествовали и у волонтерским акцијама, којима настојимо да решимо неки од постојећих друштвених проблема и помогнемо онима којима је помоћ потребна.

У сарадњи с хуманитарним организацијама, центрима, удружењима и школама, Народна банка Србије организује хуманитарне и волонтерске активности, које су веома успешне и запажене. Укупна новчана вредност хуманитарних активности запослених у Народној банци Србије у 2023. години износила је 1.114.295 динара.

У хуманитарној акцији у Нишу запослени у Филијали прикупили су 50.000 динара, који су донирали двогодишњом дечаку Тодору Стојановићу из свог града. Тодор од самог рођења има више дијагноза и новац му је потребан за наставак дијагностичких испитивања у Турској.

У хуманитарној акцији у Ужицу запослени у Филијали прикупили су новац у износу од 20.000 динара за кориснике Дома за смештај одраслих и старијих лица – Забучје. Новац је искоришћен за куповину средстава за личну хигијену, као и слаткиша и грицкалица.

Традиционалне ускршње хуманитарне изложбе радова деце и омладине са сметњама у развоју и старијих особа одржане су 4. априла у Филијали у Новом Саду и 5. и 6.

априла у седишту Народне банке Србије у Београду. Сарадници за друштвену одговорност изузетно су задовољни продајом декоративних и употребних предмета. Прикупљено је око 23.500 динара у Новом Саду и 118.100 динара у Београду, што ће допринети повећању буџета за набавку радног материјала за креативне радионице, које су веома значајне за ментално и физичко здравље корисника.

У 21. волонтерској акцији „Добрим делом ка правим вредностима”, која је реализована 10. јуна на имању Удружења грађана „Ево рука” у Земун Пољу, учествовало је 55 волонтера из Београда и Новог Сада, који су тога дана направили су слатко, џем и сируп од јагода. Такође, волонтери су правили беџеве (уз помоћ машине коју је донирала Народна банка Србије) и израђивали предмете од домаће вуне.

У хуманитарној акцији у Новом Саду запослени у Филијали прикупили су новчана средства у износу од 30.000 динара. Новац је искоришћен за куповину школског прибора за децу школског узраста која користе услуге Сврестишта за децу и младе у Новом Саду. Такође, прикупљено је и донирано 15 пакета очуване половне гардеробе.

На теренима Пословно-рекреативног центра – Топчидер, 9. септембра одржан је инклузивни спортски турнир. На турниру су учествовали представници Удружења „Чеп за хендикеп”, корисници Дома за децу и омладину са оштећењем слуха и деца запослених у Народној банци Србије. У изазовним играма без граница с чеповима, прескакању вијаче и повлачењу конопца учествовала су 34 детета. Поред спортског такмичења, један од циљева овог инклузивног турнира био је и смањење предрасуда према особама с хендикепом. Учесници турнира могли су и да науче основне елементе знаковног језика.

Акција на сређивању Основне школе „Лела Поповић” у селу Миљковац организована је 30. септембра за запослене у Филијали у Нишу, уз подршку запослених у седишту. Будући да је школа стара 170 година и да чува аутентичност, било је пуно посла. Волонтери су

фарбали врата, клупе и столове, кречили су учионице и ходнике, фарбали стубове расвете у дворишту и стубове на теренима, као и голове и кошеве на фудбалском и кошаркашком терену, те обележавали терен за кошарку. У акцији је учествовало 39 волонтера и десет запослених у овој школи. Ово је прва волонтерска акција која је организована за запослене у Нишу.

Поводом Међународног дана борбе против сиромаштва, запослени из Београда учествовали су у друштвено одговорној акцији прикупљања хране и одеће за кориснике Народне кухиње при Верском добротворном старатељству Српске православне цркве у Београду. У акцији је прикупљено 730 кг хране и хигијенских средстава, у вредности од 181.820 динара. Један део намирница искоришћен је за припрему топлих и хладних оброка, док је други део подељен корисницима у виду пакета. Сакупљено је и више од 100 пакета половне гардеробе.

У хуманитарној акцији у Крагујевцу запослени у Филијали прикупили су 65.000 динара, од чега је купљена опрема за моторичку собу Школе за основно и средње образовање „Вукашин Петровић” како би деца са сметњама у развоју и аутизмом, која су ученици ове школе, могла да развијају своје моторичке способности.

Традиционалне новогодишње хуманитарне изложбе радова деце и омладине са сметњама у развоју и старијих особа одржане су 15. децембра у Филијали у Новом Саду и 21. и 22. децембра у седишту Народне банке Србије у Београду. Запослени су и овај пут подржали стваралаштво најосетљивијих чланова нашег друштва и исказали племенитост и хуманост. Прикупљено је 120.000 динара у Београду и 17.000

динара у Новом Саду, што ће допринети повећању буџета за набавку радног материјала за креативне радионице, које су веома значајне за ментално и физичко здравље корисника.

У традиционалној хуманитарној акцији „Пакетић за непознатог друга”, одржаној у другој половини децембра, запослени су заједно припремили и донирали 410 новогодишњих пакета, као и више од 80 пакета с половном гардеробом и играчкама. Укупна вредност пакетића износила је 290.000 динара. Ове године скупљали смо пакетиће за непознате другаре из Дневног боравка за децу и омладину ометену у развоју „Невен” из Панчева, Дома за децу и омладину ометену у развоју „Ветерник” из Новог Сада, Дома „Колевка” из Суботице, кориснике смештене у конаку при манастиру Света Петка код Параћина, као и за децу из социјално угрожених породица у Крагујевцу.

Прикупљањем и продајом секундарног отпада који су запослени сортирали у својим канцеларијама остварен је приход од 198.875,40 динара и финансијским планом је предвиђено да се та средства донирају. Ове године средства су донирана Удружењу грађана „Ево рука” из Земун Поља. Средства су искоришћена за куповину машине за прављење беџева (беџомата) и репроматеријала од којег ће чланови Удружења израђивати беџеве, а потом их продавати на хуманитарним продајним изложбама и другим пригодним догађајима.

У еколошко-хуманитарној акцији прикупљања чепова, коју Народа банка Србије реализује у сарадњи са Удружењем „Чеп за хендикеп”, у 2023. години запослени су прикупили око 1.800 кг чепова. Током године запослени су континуирано мотивисани да учествују у овој акцији, а за прикупљену количину чепова купљена су два ортопедска трицикла за три детета узраста од седам до 14 година.

Народна банка Србије наставиће да реализује хуманитарне и волонтерске активности, проширује круг сарадника за друштвену одговорност, унапређује друштвено одговорно понашање и промовише друштвену одговорност.

Донације

Додељивање донација је утврђено *Одлуком о образовању комисије за разматрање захтева за доделу донација и хуманитарне помоћи и о утврђивању услова, начина и критеријума за доделу донација и хуманитарне помоћи*. На основу те одлуке, новчана средства за донације и хуманитарну помоћ, односно основна средства, нематеријална улагања и инвентар који су трајно стављени ван употребе, у складу са актом о утврђивању критеријума техничке и технолошке дотрајалости средстава у Народној банци Србије, као и ситни инвентар, потрошни материјал и залихе, који су подобни за донирање, могу се одобрити односно донирати правним лицима, јединицама локалне самоуправе, образовним и културним установама и установама социјалне и здравствене заштите, као и непрофитним организацијама, односно удружењима, хуманитарним организацијама и другим установама. Новчана средства за донације и хуманитарну помоћ утврђују се у финансијском плану Народне банке Србије за календарску годину, а висину тих средстава утврђује Савет гувернера Народне банке Србије. У току 2023. године Народна банка Србије је на име донација финансијских средстава издвојила 2.500.000,00 динара.

Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер израдио је и донирао плакете за Задужбину „Доситеј Обрадовић”.

Чланство у „Глобалном договору” Уједињених нација

Након оснивања „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији 6. децембра 2007. године, Народна банка Србије, као један од оснивача и активан члан ове иницијативе, наставила је да промовише и афирмише ово најмасовније добровољно удружење на свету, посвећено промовисању друштвено одговорног пословања. „Глобални договор” од својих чланова тражи да усвоје, подрже и промовишу десет универзалних принципа из области заштите људских

и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције. Поред великих компанија, ову иницијативу подржавају и средња и мала предузећа, невладине организације, пословна удружења и академске институције.

Као председавајућа Радне групе за корпоративну друштвену одговорност у банкарству и финансијама, Народна банка Србије је у марту 2023. организовала једанаесто по реду предавање за професоре образовног профила „Службеник у банкарству и осигурању” из Београда, Сенте, Ваљева, Суботице и Пирота. Поред представника Народне банке Србије, на предавањима су учествовали и представници пословних банака, чланица Радне групе.

Десет принципа „Глобалног договора” из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције заснивају се на: Универзалној декларацији људских права, Декларацији Међународне организације рада о основним принципима и правима на раду, Декларацији о животној средини и развоју и Конвенцији Уједињених нација против корупције.

Више информација о свим активностима „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији могу се наћи на веб-страници: www.ungc.rs.

ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ У 2023. ГОДИНИ

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

Очување природних ресурса у седишту и филијалама

Народна банка Србије је и у 2023. години наставила да се одговорно понаша према друштвеној заједници и заштити животне

Топлотна енергија

Сезона	Краља Петра (KWh)	Немањина (KWh)
2013/2014.	602.762	1.599.411
2014/2015.	743.531	1.612.680
2015/2016.	767.565	1.512.820
2016/2017.	891.447	1.774.939
2017/2018.	845.208	1.547.080
2018/2019.	750.990	1.417.530
2019/2020.	734.051	1.127.090
2020/2021.	776.752	1.786.020
2021/2022.	769.724	2.368.100
2022/2023.	645.372	1.920.471

Вода

Година	Краља Петра (m ³)	Немањина (m ³)
2014.	2.861	12.480
2015.	3.271	12.632
2016.	3.014	12.730
2017.	1.142	12.698
2018.	1.291	12.696
2019.	1.330	12.209
2020.	3.541	11.620
2021.	3.482	12.177
2022.	4.895	12.744
2023.	4.803	12.839

Електрична енергија

Година	Краља Петра ВТ (KWh)	Краља Петра НТ (KWh)	Немањина ВТ (KWh)	Немањина НТ (KWh)
2014.	605.340	221.580	2.432.240	920.110
2015.	627.000	210.600	2.059.890	1.091.320
2016.	580.200	201.600	2.012.210	1.051.240
2017.	597.256	182.298	2.050.203	862.497
2018.	495.257	148.502	1.676.482	874.308
2019.	365.090	115.994	3.796.216	1.286.504
2020.	351.161	125.631	4.385.966	1.542.767
2021.	320.897	105.713	3.344.984	1.286.148
2022.	280.849	91.606	3.365.376	1.302.096
2023.	291.191	95.746	3.221.162	1.169.220

ВТ – виша тарифа
НТ – нижа тарифа

средине. Са отпадом који настаје у процесу рада на текућем и инвестиционом одржавању објеката и опреме поступа се у складу са *Законом о управљању отпадом*. Разврстани отпад правилно се и привремено складишти у наменску амбалажу, а затим предаје овлашћеним предузећима на крајње збрињавање. Редовно се воде евиденције о насталом и предатом отпаду и спроводе мере за његово смањење.

Запослени у Одељењу за одржавање, у чијем је делокругу праћење потрошње енергије, као и спровођење мера за њено ефикасно коришћење, редовно прате *Закон о ефикасном коришћењу енергије* и информичу се о његовом спровођењу, којим су прописани захтеви у погледу рационалне потрошње енергије и уведени принципи организованог управљања енергијом, тј. систем енергетског менаџмента, у чему учествује и Народна банка Србије као друштвено одговорна институција.

Зграда Народне банке Србије на Славији спада у ред високоаутоматизованих зграда. У свим просторијама налазе се детектори присуства, који се аутоматски активирају и утичу на рад система који регулише температуру у просторији. Око шест сати ујутро систем се сам покреће и загрева простор на 19°C. С доласком запослених температура се подиже на оптимална 22°C. Када се отвори прозор, систем грејања или хлађења аутоматски престаје да ради.

Сортирање отпада у седишту и филијалама

У свим објектима Народне банке Србије запослени од 2009. одвајају секундарне сировине (папир, ПЕТ амбалажу и мешани отпад). Продајом папира је прикупљено 159.043,40 динара, а рециклирањем ПЕТ амбалаже – 90.710,60 динара. Новац прикупљен на тај начин усмерава се у хуманитарне сврхе и донира непрофитним организацијама, удружењима, образовним или здравственим установама.

Од 2008. запослени се стално упознају са сврсисходности одвајања секундарног отпада. За те потребе објављена је брошура „Водич кроз процес рециклаже“, као и више мотивишућих текстова у интерним новинама.

Организациони део	ПАПИР	
	Количина (кг)	Приход (динара)
Седиште и Филијала у Београду	18.930,00	109.260,00
Филијала у Новом Саду	87,80	263,40
Филијала у Крагујевцу	12.220,00	48.880,00
Филијала у Нишу	80,00	640,00
Укупно	31.317,80	159.043,40

Организациони део	ПЕТ амбалажа	
	Количина (кг)	Приход (динара)
Седиште и Филијала у Београду	3.730,00	90.250,00
Филијала у Новом Саду	65,80	460,60
Укупно	3.795,80	90.710,60

*Прикупљена ПЕТ амбалажа из Филијале у Нишу доставља се седишту Народне банке Србије.

Смањење штетних утицаја на животну средину – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер

Осим високих стандарда када је у питању квалитет производа, један од приоритета Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер јесте константан рад на унапређењу одрживости пословања и контроли утицаја на животну средину.

Рад у овој области препознаје се пре свега у виду очувања природних ресурса, као што су вода, електрична енергија, различите врсте сировина и природни гас, као и континуираног ангажовања на унапређењу система управљања отпадом.

Оптималној употреби и штедњи природних ресурса Завод доприноси и инсталираним постројењем за пречишћавање отпадних вода. Ово модерно, аутоматизовано постројење са секундарном прерадом отпадних вода има за резултат изузетну ефикасност, и то до 99% у односу на улазне загађујуће материје, што редовним анализирањем воде из Завода потврђује Институт за заштиту на раду а. д. Нови Сад.

Као један од најзначајнијих еколошких пројеката Завода јесте предстојећа замена мазута, који се користи за грејање просторија и за технолошке процесе – природним, земним гасом. Природни гас је умногоме боља еколошка алтернатива другим горивима, много је ефикаснији, чистији, с минималним емисијама сумпора и најмањим коефицијентом емисије угљен-диоксида. С правом се назива еколошко гориво, а има и економску предност.

Концепт одговорног и ефикасног управљања отпадом у Заводу спроводи се и унапређује од 2014. године. Континуирано се прате законски нормативи у области заштите животне средине и управљања отпадом и усаглашавају интерна акта и пословање Завода с тим законским нормативима. Значај управљања отпадом узима се у обзир приликом планирања сваког новог

пројекта, набавке и уговора. Планови за минимизацију, елиминацију, поновну употребу и рециклажу отпада стално се унапређују, а Завод користи и годишње анализе како би се континуирано побољшавало руковање отпадом.

Свесни значаја рециклаже као важног дела стратегије за очување животне средине, током 2022. године пронађено је решење за збрињавање отпада од поликарбоната (ПЦ) од картичних производа, који се раније одлагао на депоније због непостојања функционалне инфраструктурне мреже тог отпада у Србији. Уз уложене напоре, у мају 2023. године нађен је оператер који рециклира и прави гранулат и од отпада од поливинил-хлорида (ПВЦ) од картичних производа.

У 2023. години предато је 156 тона неопасног и 22 тоне опасног отпада оператерима ради рециклаже, односно ради крајњег збрињавања отпада.

Свест запослених о значају очувања животне средине континуирано се унапређује обукама и тренинзима. На интерној платформи у 2023. години постављена је обука *Основни принципи екологије и заштите животне средине*. У оквиру обуке истакнуте су све активности које се спроводе у Заводу ради заштите животне средине. Описан је начин управљања отпадом, од класификовања и карактеризације према пореклу и саставу, сакупљања, разврставања на месту настанка, обележавања до привременог складиштења на начин који не утиче на здравље људи и животну средину. Истакнута је важност правилног поступања са опасним материјама из технолошких процеса и одговорног поступања с необновљивим ресурсима, као и важност прихватања и предузимања еколошке и друштвене одговорности.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)

Друштвена одговорност.../
Народна банка Србије. - 2007- . - Београд
(Краља Петра 12) : Народна банка Србије,
2007- (Београд: ФДП). - 29 cm

Годишње
ISSN 2217-3048 = Друштвена одговорност
COBISS.SR-ID 513350999

Издаје
Народна банка Србије

Контакт

Народна банка Србије
Краља Петра 12
11000 Београд
Тел.: 011/3027-100
Интернет: www.nbs.rs

Сва права су резервисана

This is our Communication on Progress
in implementing the principles of the
United Nations Global Compact.

We welcome feedback on its contents.